ЦЕТИЊСКИ ВЈЕСНИК

ИЗЛАЗИ СРИЈЕДОМ И СУБОТОМ.

Цијена: за Црну Гору на годину 10 круна, на по године 5 круна; ван земље 15 франака у злату.

Уређује: ОДБОР

Адреса: „Цетињски Вјесник" — Цетиње. Adresse: „Le Courrier de Cettigne" — Cettigné (Monténégro)

Појединн број 10 пара.

БРОЈ 31. ЦЕТИЊЕ. ЧЕТВРТАК 15. АПРИЛА 1910. ГОД. ГОДИНА III.

На Ускрс

Проповједници милости Божје немилостиво су тражили његову смрт; Пилат, чувар закона и правде, опрао је руке и оставио је да закон буде што руља хоће, а руља, натуткана, која најрадије само руши, викала је бјесомучно: распни га, распни га!

У Кајафи је душа задрхтала да не изгуби боговласт своју на земљи; књижници се прибојаху да се ученост њихова не обрете у ништавило, а Пилат се забринуо за љубав народну. Свако је нашао да му је по неки грош у шпагу угрожен, и да би га спасли, жртвоваху Богочовјека.

Подигоше га на крст и ту га приковаше.

Богомрско дјело — не?

Ми кад падне ноћ на свијест човјекову, је ли ноћ крива или човјек? И кад је тијех ноћи било прије и послије Христа, зар је само ова црна, кроз коју се промолио крст на Голготи?

А Христос, кад је проповиједао, је ли он створио књижнике и фарисеје, Кајафе и Пилате, или их је затекао? А кад је ускрснуо, је ли са собом одвео и њих, или их је живе и здраве оставио да и даље разапињу свијет на крст?

Откупио је гријехе рода људског, али се род људски почео на ново задуживати, јер му је оставио све оно, што је и њему самоме натоварило тежак крст на плећа. Одонда је сваки свој крст добио и носи га кроз живот на леђима, докле се под теретом не строшта у гроб.

Зар је прије распећа блистала премудрост небеска из ума изабраног народа? И зар је послије њега остао свијет без немилостивих проповједника милости Божје, без фарисеја, фарисејских књижника и руље, која руши све живо што се истакне? Било их је и има их — их же числа нијест!

И кад их је било, и кад их има, зар је наша заслуга што нећемо Христос поново на земљу, да и ми покажемо што смо кадри?

Нема га, али смо зато наук његов подигли на крст и клањамо му се. А испод крста гамижу густи сметови побожне црвади, све самих *фарисеја и књижника, који, као и стари, за грош личнога свог интереса немилосрдно жртвују ближњега свога*, и то зову мудром политиком, практичном мудрошћу живота.

О кад бисмо само нашли звирку да завиримо у кабинете и повјерљиве кругове, гдје се тргује са егзистенцијама људи и народа. Како се ту с руком на срцу, у светитељском пренемагању, подмукло лије отров с медених усана на ближњега свог, само да би га уклонио с пута, јер му смета. На колико се ту народи купују и продају, колико цјепкају и крчме на парче!

Свијет је трг, људи трговци, а новац символ среће. Бичем их је Христос истјерао из храма, а они послије напунили свијет. Ту се купује и продаје другарство, искреност, пријатељство, браство, љубав, вјерност, правда, оданост, идеали, родољубље, човјекољубље и што год хоћете. Ту мајке продају дјецу, дјеца тргују с родитељима, ту браћа продају Јосифа, ту ништа толико свето није што не би могло подлећи искушењу златнога телета. И силни овога свијета имају само онолико љубави, вјерности и оданости, колико су у стању купити их. Ласкавост се плаћа сухим златом, а подлост је награда и пошљедњи чин.

Шта то би? Одједанпут врева престаде, дућани се позатварају, а људи пјешаче у свечаном руху. Чују се клепала. Велики је Петак. Бог — на на крсту разапет! И сав тај свијет, који је мало час безбожно трговао са свачим, пада на кољена, крвави очи небу и проклиње чивуте, књижнике и фарисеје, руљу [illegible] које дрхће од страхоте Спасителја на Голготи.

А они? Каква је анђеоска чистота до [illegible] ништавила њихова дјела? Изиђите на висине небесне и погледајте на ову грјешну земљу: посута је сва љешинама, палим од милости нашега хришћанског срца; засађена је свуда прегаженима и онакаженима, биједом и невољом; свуда робља, читави се народи одводе у ропство; свуда ћете видјети како глад очи пије, како биједа глође на животу милиона и милиона људи, и то зову хуманошћу и цивилизацијом. Преко њих јуре наши батари, да се историја не би задоцнила, а ми се из њих слатко смијемо лијево и десно и велимо, како је лијеп овај свијет, како је свуда срећа камо се само окренемо. И онда кличемо: слава Богу на висинама!

О мисли човјекова како луташ. Много луташ. Сваки од нас мисли да је мудар, али кад бисмо схватили цјелокупну слику те мудрости своје, ужаснули бисмо се, јер бисмо видјели кућу безумља. То смо створили од лијепог дјела руку Божјих. Сваки је од нас и праведан, али цјелокупна слика те правде наше личи на онај мрак послије подне на Велики Петак, који је пао на земљу кад је Бог на крсту издисао. Зато сваке године и славимо Ускрс и надамо се ускрснућу правде и слободе за себе и свој род. Тражимо оно што немамо.

И зар би Ускрса било да није било Великога Петка? Зар би било Спаситеља, да није било нашега гријеха? Требала је ноћ, да би се могао славити дан. Ускрс је чедо распећа; ми славимо други чин

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE CRNOJEVIĆ

порока свог. Радујемо му се, и то је хришћански.

О мисли човјекова како луташ! Је ли те било лавиринте тамо некада и негдје у доба класичко? Ако те није било, сада те имамо. Крозе тебе лута данас ум човјеков. Он слави правду а чини зло, он проповједа слободу а роби народе, он подиже идеале а пузи за новац, проповиједа љубав а мрзи ко му год не служи, пјева о вјерности а крјумчарски је нуди на продају, узвишава врлине а руши све што се узвисило, он, најзад, постовима и молитвама хоће да поткупи Бога свог, кад краде на крупно ситним милостињама откупљује од раја кључе.

Буди нас крупни звук звона, огласивши зору Ускрса. Трљамо сан с очију и гонимо јерес из душе, јер нијесу сви људи таки. Ишчезавају и јеретичке мисли наше. Пустимо се току живота и не завиримо у мрачне чевритије његове, да [illegible] било и да бисмо [illegible] на земљи. Не [illegible] мудар, ни сувише [illegible] Ето Писмо, зашто [illegible]?

[illegible] на старе утрвене [illegible] и честитамо српском роду Воскресеније Христово. Нека [illegible] своје слободе, али нека зна, да се кућа уједињеног [illegible] сагради [illegible] и жељеза.

Државе пред изборима

Угарска, Шпанија и Француска налазе се пред изборима.

Изборна борба у тим земљама је у највећем степену развијена. Угарска влада гледа да на тим изборима извојује себи већину, јер налази на највећи отпор међу противницима, а нарочито у независној странци. Ове недјеље налазио се велики дио министара у изборној агитацији. Министар просвјете Зичи био је у Егер, министар трговине Хиропими у Пожуну, а Серењи у Бестерворе и тумачили бирачима циљеве владе.

А рачуна се да ће и ћесар доћи у Пешту пред изборе и да ће се ту дуже задржати. И ко познаје политичке прилике у Угарској, појмиће од каковог ће значаја та посјета бити и колико ће утицати на изборе. Сем тога држи се, да ће том приликом ћесар утицати на помирљивост код свију шефова странака Из тога изводе, да се на побједу владе при изборима може с поуздањем рачунати.

У Француској није тако жучна изборна борба.

Што се више приближавају избори, то се види више, да је клерикална и роајлистична странка постала све малаксалија и све неодлучнија. Њихова агитација, која се још за трајања коморе очитовала у разним клерикалним манифестацијама и демонстрацијама т.зв. camelota du roi, сад је одједном угинула. И зато су оправдане наде, да ће изборници у Француској код будућих избора моћи врло мирно гласати и да неће доћи до сукоби. Радикалним социјалистима и овога је пута осигурана побједа и она ће као у прошлој тако и у будућој комори бити заступани једнаким бројем посланика. Према старом обичају, министар ће предсједник Бријан положити након обављених избора за комору своју част предсједнику Фалијеру на расположење, ну овај те демисије неће примити, те ће умолити министра предсједника, *да остане и надаље на своме мјесту*

Како избори баш почетком мјесеца маја по новом још трају, то је била бојазан, да ће доћи од изборних изгреда већ пригодом мајске свечаности. Ну како се из обавијештених политичких кругова тврди, сва је бојазан посве неоправдана. И тако ће избори у Француској проћи мирно, а велики државник министар предсједник Бријан моћи свој културни рад да настави. Радости неких клерикалних листова тим ће престати, а и њихова роајлистичка роварења, ако и не буду престала, а оно ће за цијело све више ослабити.

И Шпанија се налази на прагу избора. Послије дугог затезања и шпански су кортеси распуштени. Сад се очекује, да се распишу нови избори.

Нови избори у Шпанији нијесу либералима особито повољни. Конзервативци могли су два пута да проведу општинске изборе и изборе у провинцијалне вијеће, тако да су били у већини котара господари ситуације. Но тој чињеници не мијења ништа да право јавно мњење не симпатише баш нигдје конзервативцима. Организацију су своју клерикарци могли посве мирно провести, док у либералном табору постоји права дезорганизација. Јер пошљедња министарска криза, начин којом је аранжирана и ријешена пореметила је једнаство у редовима либералних антиклерикалних странака Већ пошљедњи избори у општинама, у којима су већином побједили клерикалци, ослабише надуту у пову еру у Шпанији.

Да се узмогне земља спасти пред непрестаним и све већим јачањем клерикалаца, основан је своједобно либерални блок, у који ступише и либерали. Монархичини либерали нијесу се стидили то учинити, јер су се и клерикалци служили са антидинастичким Карлистима. Овај савез свију непријатеља реакције био би управо непобједив и створио би програм за тако по Шпанију потребну напредну владу. Зато је и макпут министар предсједник Морет, који је био већ споразуман са овим савезом На његово мјесто дође Канојелас, који је радикалнији од Морета, али који је ушљед своје силне амбиције *био спреман учинити разне* концесије. Његово именовање подаје конзервативним елементима наде, да ће постигнути велику маљину у кортесима. Ушљед неподесног пословника та ће маљина знати сва ку либералну законску основу запријечили и тако је већ сада Канаљас одлучно да све реформе у земљи одгоди до 2. јуна. Сами кортеси састаће се тек на кратко вријеме у јулу, а *онда* ће се ради вручине одгодити до 12 септембра.

Велика поплава у Србији

— Елементарна катастрофа, велика штета и жртве —

Србија се завила у црно. Огромна несрећа задесила је срце Србије. Најљепши дио Србије, *Шумадија*, лежи под водом. Поплављена је. Елементарна катастрофа наступила је нагло и неочекивано. Силна киша и бура проузроковала је, да су се набујали потоци и речице разлили и пролива облака донијела је поплаву.

Прво се разлила ријека Лепеница, у којој преко љета једва има воде. Захватила је варош Крагујевац, а затим Лаово и Баточину и многа села. Поплава се нагло ширила. Набујала је и разлила се и Морава, као и друге речице. Тако је поплава захватила и Ћуприју, Крушевац, Пожегу и Ужице, па ни Пирот није поштеђен.

Вода је порушила жељезничку пругу Лапово—Крагујевац. И главна пруга Београд—Ниш оштећена је. Покварени су и друмови, мостови, куће и читава села разрушени су. Уништен је и усјев, пропала је огромна храна, а бујица воде, која је толико нарасла, да по њој бродови могу пловити, носи остатке кућа, стаја, кошева и читаву стоку. Било је и многих људских жртава. Само Лепеница однијела је десет људских љешева.

О овој страшној поплави у Србији из Крагујевца, Крушевца, Пожеге, Чачка, Раче, Ужице, Ћуприје и Пирота непрекидно стижу извјештаји.

Из *Крагујевца* јављају: Лепеница се разлила нагло. Киша, која је над Крагујевцем пала 6. ов. мјесеца, није била тако јака да би проузроковала поплаву, али страховитим надолажењем многих потока, који са свих страна утичу у Лепеницу, *настало је нагло плављење Лепенице*, која је за тренока поплавила горњи крај Крагујевца. Разљевање је било тако нагло, да није било времена за спасавање; чак се и неки људи нијесу могли спасти, него су нашли смрт у води. Срећа је да се поплава десила за вријеча, те се спасавање људских живота могло вршити. Вода је до осам сати у вече у висини од 4 метра и по бурила по варошким улицама и собом носила све што је захватила. Много су куће срушене и радње упропашћене. Воћни сваки је уништен, а тако исто и *хируршко одјељење државне болнице*. Околна села леже сва под водом. Око поноћи вода је била толико опала, да је била само у *речном кориту, али* је *сутра дан* поново почела нагло да надолази.

Из *Крушевца* јављају: Морава код Трстеника и Јасике нагло је дошла. Многа села је захватила вода, да је силом једва на руке да се неки радници спасу. Телеграфска веза са Краљевом прекинута је, а исто тако и сав саобраћај. Рушина је код Бруса однијела мост.

На глас ове страшне поплаве, од које су очекују огромне штете, настало је велико узбуђење у цијелој Србији, те су неки министри одмах похитали на лице *мјеста, а и сам краљ Петар је био у Крагујевцу*.

Поплава, срећом, није дуго трајала и ако се подавила и дуж ријеке Мораве.

Побуна у Арбанији

Затишје, које је тренутно било завладало међу побуњеним Арбанасима, није трајало дуго. Власти нијесу могле да пристану на услове побуњеника и непрекидно су довлачиле војску, што је побуњенима пало у очи, те су почели оружани сукоби. Посљедње вијести већ јављају о крвавим окршајима и акцији побуњених Арбанаса.

До сада је против Арбанаса послано тридесет и два батаљона војске. Војска је сконцентрисана у три главна положаја. Качанички кланац посео је Осман паша. Према Пећи налази се Џафер паша, који има за задатак да оцијени сјеверни дио од Малесије. На обали Лаба налази се Дугут паша.

Према телеграмима из Цариграда, који су прошле недјеље долазили, изгледало је, да је побуни дошао крај, али посљедње вијести са свим другаче говоре. Оне показују не само да побуна није угушена, него да настају врло крвави сукоби, који све више заузимају маха.

Код Феризовића дванаест хиљада Арбанаса напало је на турску војску. Битка је трајала двадесет и четири сата. Када су турске чете тражиле из Скопља помоћи и када су се два батаљона кренула, побуњени Арбанаси их пресретну и нападну. Том приликом заробе једног официра и више војника и приморају војску да се повуче у Скопље.

Сем тога су напали на одјељење што врши службу чувара пруге између Призрена и Феризовића. Бој се крвав заподео, послије чега су се Арбанаси повукли у висове. Жртава је била на обје стране.

Из горње Арбаније стижу неповољне вијести. Као што јављају, преко 31 хиљада Арбанаса растурила се по разним мјестима. На далеко чувени зликовац Иса Бољетинац иде од мјеста до мјеста и храбри побуњење, да истрају и да се никако не покоре.

Из Солуна и Смирне редифи позвани су. Арбанаси су посјели качанички кланац и спрјечавају саобраћај жељезнице, које врше пренос трупа. Жељезничку пругу између Скопља и Митровице побуњеници су покварили и саобраћај је прекинут.

До сукоба између побијењих и војске било је и код Феризовића, Качаника, Годансе и др. мјестима. Многа су мјеста и бомбордована. Код Пећи и Бијела Поља проливена је силна крв.

Из тога се види, да крвави *сукоби тек настају*.

Српство

Српско географско друштво. Под предсједништвом др Јов. Цвијића, проф. Универзитета основало је у Београду на Благовијести о. г. „Српско Географско Друштво". Програм друштва је стављен на такву основу, да заслужује пажњу и шире јавности. „Српско Географско Друштво" узело је на себе двојак задатак, *прије свега „да његује и унапређује* научни географски рад и *приреме* ученика" увиђавним предавањима, *пропагирање по Ковачевићу*, *пароштво у коме* [illegible] *пуларне по Ковачевићу*, *пароштво у ко-* [illegible] Друштво" може интересовати и шире кругове народа, нарочито „Срп. Географ. Друштво" [illegible] у раду.

Да би свој програм што боље извршило „Срп. Геогр. Друштво" ће држати стручне састанке, популарна предавања, приређивање екскурзија, а док у материјалном погледу одата основа ће свој задатак.

Предавања и часопис биће за чланове бесплатни, а на екскурзијама ће чланови друштвени имати извјесних повластица.

Један одзив стручњака и пријатеља географије, за тим особитост са којом су почела и прихваћена у раду, даје гаранције, да ће се друштво солидарно развијати. Наравно да је друштво упућено и на материјалну помоћ свих оних, који се за његов рад интересују.

„Срп. Геогр. Друштво" има чланова редовних, напредних и добротворних. Редован члан друштва може бити свако, ко жели и може да активно учествује у раду. Он плаћа годишње 10 дин. (или круна) чланарине. Остали су напредни чланови и плаћају 6 дин. годишње. Добротворима се сматрају лица, која поклоне друштву најмање 300 динара. Чланске улоге прима Рајса Т. Николић, професор, благајник „Срп. Геогр. Друштва". Њему се могу ти прилози непосредно слати. Али је друштво осим тога у свим већим местима поставило своје нарочите повјеренике, који ће примати чланарине. Сва друга обавјештења даће друштвени секретар др П. Вујевић, доцент Универзитета.

Нове жељезнице у Србији. У посљедње вријеме врло се живо у Србији ради на подизању новијех жељезница. Пруга Крушевац — Врњци предаће се саобраћају овога љета, и исто тако и пруга Аранђеловац — Лајковац. На прузи Параћин — Зајечар довршена је градња Параћин — Извор, те ће се пустити у саобраћај, а дио Зајечар—Бољевац биће довршен до конца маја. Исто се тако ради живо на прузи Трстеник—Чачак, те ће бити довршена до септембра, а по том ће се приступити дијелу Чачак—Ужице.

Престолонаслједник Србије у иностранству. Престолонаслједник Александар отпутовао је из Београда за Париз, гдје му се налази обољели стриц књаз Арсен, а одатле ће у Рим. Његов пут у иностранство доводи се и у везу са нарочитом политичком мисијом.

Н. Скупштина у Србији. Н. Скупштина Краљевине Србије одложила је своје сједнице на мјесец дана.

† Стеван Самарџић. У Новој Вароши преминуо је ових дана Стеван Самарџић члан рашко призренског епархиског одбора. Школовао се у Србији и био у Ст. Србији учитељ у основној школи и гимназији. Радио је и на књижевности, те је и збирку приповједака својих издао. Био је добар Србин и због тога је страдао. Покој му души!

Словенство

Протестни митинг у Софији. У Софији је 4. ов. м. држан митинг, на коме се протестовало што је за велешко-дебарског митрополита изабран Србин. На томе је митингу донесена резолуција, којом се протестује противу овога избора и позива бугарска влада, да га осујети. Као што сами бугарски листови пишу, митинг је не само врло слабо посјећен, но није био ни од какве важности, јер се на њему није могла видјети никаква истакнутија личност. И кад је тако, онда је бесмислено што му се од стране штампе обраћа пажња, а бесмислено је и што се држи, да ће он помутити добре односе између Србије и Бугарске, који су нарочито у посљедње вријеме постали срдачнији. То и посјета бугарског министра Малинова, коју ће учинити у Београду, најбоље доказује!

Манифестације за словенске школе. Чешки ђаци приређују 23. и 24. ов. м. у Брну слет, на коме ће се расправљати о социјалним приликама чешких ђака и о словенским вишим школама у Аусго Угарској. Овој свечаности присуствоваће многе чешке знамените личности, делегати ђака свих словенских народа монархији, сви југословенски ђаци бриске техничке и велики број чешких академичара.

† М. Халински. У Харкову је преминуо М. Халински, бивши професор универзитета. Он се родио 1857 г. у Чигировском уједзу у курској губернији. Приправљајући се за професорску катедру пуне двије године путовао је по словенским [illegible]. На универзитету у Харкову [illegible] професор руског језика [illegible]ре 1892 г. Прошле године због [illegible] пензију. На књижевном [illegible] много, а као велики пријатељ Срба [illegible] је многе студије о нашим [illegible]песмама, од којих му је најбоља посвећена Марку.

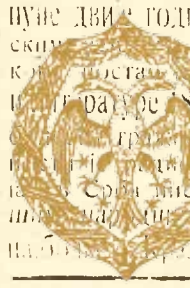

Станје Соба у Турској

Једрене, 28. марта

[illegible] Турска [illegible] стала „у[illegible] [illegible] [illegible] [

Тврдило се, да репови комета у годинама кад су сунчеве мрље највеће постају најразвијенији и најенергичнији.

Иначе нигдје се не виђају разлози, да се овим електромагнетским дјејствима приписује необично велика моћ.

Земља је више пута пролазила кроз репове комета, и ништа јој није било. Неће ни сад. Али извјесно биће ма каквих нових знакова у области земљина магнетизма, и на то ваља обратити пажњу и сваку ситницу забиљежити и описати. Треба пазити: јављали се негдје некакав необичан сјај на небу; да ли се послије тога јављају какви шарени знаци у сутону; да ли се опажају какве промјене на такозваној зоодијакалној свјетлости, која се по неки пут јавља пред вече на западу, или у јутру на истоку, у виду купе која свијетли; да ли се ноћу опажају облаци, који свијетле сребрнастом свјетлошћу (облаци ноктурни, који леже на врло великим висинама).

Код свих ових појава може и онај који је неук посматрати, биљежити и најближу звјездарницу са свима тима.

Ако ћемо рачунати са могућностима које људска фантазија изумијева, онда се може десити и да се земља и све звијезде претворе у огањ и пару још кад читате ове редове: може најздравији човјек, који тек што је љекар обиљежио за потпуно здрава, уједанпут умријети од капље; може земља дохваћена бити каквом катастрофом која би се одиграла на Алфа Центауру, која је звијезда на десет билиона геогр. миља далеко од нас, и с мјеста уништена; може свијет од изједња и блику у Монте Карлу, али зашто рачунати с таквим фантазмагоријама? Један свијет, који се развијао много стотина и хиљада милиона година без космичких катастрофа, што да пропадне баш сад, кад земља пролази кроз реп једне комете? Зар да сад ни једно небесно тијело није пролазило кроз реп једне или друге комете? На кад се онда није десило ништа, што би на пропаст свијета личило, јамачно неће ни сад. То би изазвало лом не само у нашој сунчевој системи, него у цијелој васиони.

Бд.

Домаћи послови

Месарнице у пријестоници

Наше месарнице т. зв. комарда, које се налазе у средини вароши, на пазару нијесу ни у мало завидном положају. Не само што нијесу саграђене како треба, но и ни из близа не одговарају не само санитарним прописима, него ни примитивним захтјевима здравствености, а да са естетичког гледишта и не говоримо.

Раније је било говора да ће са ове месарнице измјестити, али ако се од тога одустало требало би се бар како уредити, да пролазници не морају окретати главе од њих и запушивати носове. Ако ништа, бар се чистије могу држати.

За Господарев јубилеј

Гости са стране

Централни одбор за прославу педесетогодишњице владавине Њ. Кр. В. Књаза Господара дао је ову објаву:

Централни одбор за прославу педесетогодишњице владавине Њ. Кр. В. Књаза Господара моли *све госте са стране*, који намјеравају доћи на Цетиње о јубиларним свечаностима, које ће бити 15, 16. и 17 августа, да му *изволе пријавити свој долазак најдаље* до **1 јула** како би се одбор на вријеме могао постарати о превозним средствима од Бара или Котора до Цетиња и о становима на Цетињу.

Мјесни одбор у Улцињу

Из Улциња смо добили ово телеграфско извјешће:

На Цвијети је у Улцињу држан велики збор грађана улцињских ради избора одбора и вијећања како се има руководити припремама за прославу Господарева јубилеја. *Грађанство, без разлике вјере, одлично се одазвало.* Збор је отворио г. Илија Срзентић, предсједник општине, врло значајним и патриотским говором, који је изазвао велико одушевљење, те је прожет усклицима: Живио Господар и Његов узвишени Дом! Послије овога говора изабран је одбор од 80 чланова.

Дневник

Рођен дан Књагиње Милене. *У четвртак 22. ов. м.* пада дан рођења Њ. Кр. В. Књагиње Милене, који ће се, као и сваке године, на свечан начин прославити.

Сијело. *У Двору Њихових* Краљевских Височанстава Престолонашљедника Књаза Данила и Књагиње Милице било је у четвртак прошле недјеље сијело, на које су имали част бити позвани сав дипломатски кор са својим дамама, господа министри и неки од великодостојника. Забава је протекла врло лијепо, а трајала је до преко пола ноћи. У два маха представљао је у засебној сали француски мађионичар Делоне своје најбоље пијесе, које су испале на опште задовољство. Прије и послије тога играло се, а служиле су се и освјежице у чају, кафи и слаткишима. Гости су били веома расположени, а то се има благодарити познатој гостољубивости Њенога Краљевског Височанства Престолонашљедниковице Књагиње Милице и Престолонашљедника Књаза Данила, који су за свакога имали пажње и слатких ријечи. Не мање љубазности је показао и симпатични Књаз Петар.

Забаву је посјетио и Књаз Господар, који је љубазним манирима својим, који га увијек одликују, задахнуо присутне расположењем не може бити већим. Господар је удостојио господу дипломате нарочитом пажњом.

Талијанска флота. Послије француске и аустриске стиже и талијанска флота под Бар да поздрави Њ. Кр. В. Књаза Господара приликом педесетогодишњице владавине његове. Талијанска флота стиже 1. маја и биваће се два дана.

Румунско изасланство. Влада Краљевине Румуније извијестила је преко свога нарочитог изасланика г. А. Ј. Васиљ-а Књ. Владу, нарочитим писмом, да ће мисија румунског краља под предвођењем генерала Будиштеа-а стићи о Ђурђеву-дне на Цетиње да Њ. Кр. В. Књазу Господару честита педесетогодишњицу [illegible] Изасланство креће у суботу уиз Букурешта.

Султанов дан. У сриједу се навршила година дана од како је на турски пријесто ступио султан Махмуд V. Тај дан прослављен је и у овдашњем турском посланству. Пред посланством свирала је војна музика за све вријеме до год су примане посјете.

На одсуству. Овдашњи посланик Краљевине Србије г. Тодор Петковић налази се на одсуству у Биограду, за које ће вријеме његова породица бити у Дубровнику.

Отпутовао у Србију. Г. Милоје Ж. Јовановић, начелник министарства финансија, отпутовао је у уторак за Србију на краће одсуство.

Допутовали. Енглези, који сваке године долазе Куковим парабродом под Котор а одатле на Цетиње, дошли су су у сриједу и један дио их је још исто вече био на Цетињу,гдје су се задржали до сјутра дан, а по том је дошао други дио, пошто, због оскудице у превозним средствима, нијесу могли доћи сви одједном. У част њихову музика је свирала у вече пред „Гранд Хотелом", гдје су били одсјели.

† Бјернсон. Још није гроб великог сатиричара Марка Твена ни побусан, а из Париза стиже вијест да је и велики норвешки пјесник Б. Бјернсон умро. Животу његову још зимус пријетила је погибељ и том смо приликом о овоме великом писцу и пријатељу Словена нарочито проговорили. Свијетао му помен!

Двоперпери. Данас су стигли нови двоперпери и одмах ће се пустити у течај.

† Дамјан Мариновић. На Цетињу је преминуо и матери земљи предан Дамјан Мариновић, секретар Министарства Финансија. Покојник је био добар Србин, вриједан чиновник и исправан човјек. Лака му земља била!

Изложба „српска жена". Као што смо из Прага извјештени, изложба женских ручних радова „српска жена", која се требала свечано отворити прошле недјеље, одложена је и отварање ће се извршити првог дана Ускрса.

Музика. Од прошле недјеље почела је музика да концертује у парку, те ће и у напријед сваке недјеље и празника послије подне, кад је лијепо вријеме, концертовати. Мило нам је забиљежити да је репертоар музике приновљен многим богатим и лијепим музикалијама.

Ваздушни брод. У сриједу послије подне у знатној висини прелетио је преко Цетиња ваздушни брод, који се, као свијетла тачка, могао видјети и голим оком, те га је грађанство с интересовањем посматрало. Ваздушни брод је отишао у правцу депозита воде.

Пловидба на језеру. Од понедјељника уведен је нов ред пловидбе на Скадарском Језеру, по коме је уведен свакодневни саобраћај између Вир-Пазара и Плавнице. Према томе између та два мјеста саобраћаће бродови и недјељом и празницима — сваки дан.

Прве ласте. Чим је огријало пролећно сунце долетјеле су нам прве ласте, које су нам својим веселим цвркутањем објавиле пролеће, које је, послије вјетровитих и кишних дана, и код нас насупило.

Треба припазити. На пазару се копа нови депозит за воду и ту се много ситне дјеце скупља, те би надлежни добро урадили када би одредили нарочитог стражара да се не би до[illegible]реће. Предострожност [illegible] одмет, нарочито о[illegible] гдје је опасност очигледна.

Наш лист. Због [illegible]ших празника наш [illegible] данас са обилатним књижевним прилогом. Идући број ће изаћи у суботу, пошто због празника, кад [illegible] не [illegible] може ранije.

Привреда

Колико је хранљива вриједност сијена У Енглеској чињене су опити, колико ће 100 кгр. сијена моћи да замијени који друга хранљиват материјал, па је нађено, да су 100 кгр. сијена равни: 275 кгр. зелене кукурузовине, 400 кгр. зелене дјетелине, 442 кгр. ражне сламе, 360 кгр. пшеничне сламе, 160 кгр. овсене сламе, 160 кгр. јечмене сламе, 153 кгр. грашковине, 200 кгр. ељдине сламе, 400 кгр. суве кукурузовине, 175 кгр. кромпира, 54 кгр. ражи, 46 кгр. пшенице, 59 кгр. овса, 45 кгр. грашка и боба у смеси, 64 кгр. ељде, 57 кгр. кукуруза 65. пшеничних мекиња и 330 кгр. репе. Пошто земљодјелцима створена је овим прилика, да се не муче, но да одмах замјењују у недостатку сијена извјесном количином друге хране. А као што се из горњег види, срачуната је вриједност на 100, па је лако за мање количине срачунати.

Руковање са ђубретом. Један њемачки стручњак [illegible] савјетује земљорадницима да би добро било сваких 10 недјеља извозити ђубре на њиву. А пошто је то немогуће, савјетује да се овако рукује са ђубретом. Ђубре треба денути у гомиле, са малом површином, а у висини од 1 ½—2 м. и онда га добро треба утаписти на кад је тврдо, онда одма на њега треба набацати 30 см. земље, да до ђубрета не би ваздух допирао. Ђубре никоито не треба вући на њиву и тамо га оставити у малим гомилама да дуже времена постоји. Ко тако ради тај себи грдну штету наноси, јер му је посао скоро узалудан, пошто ђубре изгуби пет шестина од своје снаге, која је потребна земљи.

Догађаји и анегдоте

Кад се задоцни. Код друштвених обједа увијек се нађе који позванік, који радо закасни, тако да остали гачни и прегачни гости гризу бркове и нокте од бијеса, што морају да дуго нишчекују, да пређу на [illegible]дјело. „Les Annales" причају један лијеп случај, који се десио једном позваном, који је увијек обичавао долазити на вечеру по сата касније од осталих позваних.

Вечера је имала започети у 8.30, а он погледа на сат и види, да је већ 9 сати прошло. То је било ипак мало превише. Требало се чему досјетити, како ли би каком шалом извинио своје закашњење. Позваник уђе у собу и видје, да су већ сви за столом, те, не рекавши ништа, не скиде ни шешира ни кабанице, него стави штап међу ноге и тобоже као да на њему јаши, поче трчати около стола, вичући: „Долазим, долазим!" Господа и госпође зачуђено и запрепашћено гледају тог човјека, који је усред вечере улетио у њихову собу и скакао као какви лудак. Но није само њима било чудно, него и самом њему, јер се он надао бурном смијеху, а не — разрогаченим очима; погледа мало боље и види, да је ушао у други стан; забунио се у спрату. Лако је схватити, како му је било при души! Крв му је застала у жилама од срама, али сине му одмах у главу генијална мисао. У свом трчању около стола није се зауставио, него је још једанпут потрчао „јашећи" на свом штапу, а ни сада више није викао: „Долазим, долазим!", него је дречао „Одлазим, одлазим!", те нагло, што је брже могао — шмукнуо кроз врата изван и успео се на горњи кат, гдје су чекали на њега. Сада није требао да се домисли каквој причи, е да оправда своје закашњење, него је било доста приповиједање случаја, који му се час прије десио — и сви су се до суза насмијали.

Из бијела свијета

Насрећа на тркалишту. У Алгиру се догодила за вријеме трке ужасна несрећа. Познати шпортсман богаташ Золтан Таран пао је с коња и разбио главу. Досада није дошао к свијести. Доктори су означили његово стање без наде.

Ратна опасност у Америци. Држава Перу одредила је мобилизацију свих својих чета. Рат између Перу, Чиле, Еквадора и Колумбије је неизбјежан. Већ су почели озбиљнији и врло жестоки нападаји на перуанско поклисарство у Буенакуиду.

Путници

— Списак путника на Цетињу

На Цетиње је приспјело:

9. априла: 25 са стране и 35 из унутрашњости. Међу њима: др. Емил Марзили из Лондона, Франц Смоалек, студент из Смихова, Карло Каитони, трговац из Трста, Едвард Буфке, студент из Прага, др. Карл Фелдер, из Лукова, Јозеф Прехуски, прив. из Прага, А. Дегони, инжињер из Трста, Алфред фон Ротацгесор, из Беча, Л. Демпстер, прив. из Сан Франциска, Фердинанд Штајнхаузер, студент из Иглаве, Марко Чербени, учитељ из Загреба, Илија Брелина, чиновник из Грца, Јосиф Шарињ, трговац из Трста, К. Вараскино, инжињер из Барна, Валтер Камбриџе, прив., Стеван Галати и Чарл Бруклер из Лондона.

10. априла: 27 са стране и 36 из унутрашњости. Међу њима: Батисти Кастимаре, чичерон из Крфа, Павле Острих, чиновник из Дрездена, Адолф Сускегар, инжињер из Беча, Фридрих Клиндера, чиновник из Прага, Масо Фрајд, трговац из Беча, Јаков Вајс, трговац из Беча, Фридрих Радауер, прив. из Салцбурга са г-ђом, Левен Грандиот, прив. из Беча, баронеса Монурио, из Трста, гроф Кофи из Париза и Лајус Бемонт, банкар из Њу Јорка.

11. априла: 25 са стране и 26 из унутрашњости: др. Брави, адвокат из Италије, др. Јурај Махледо из Задра са госпођом, Луз Леон, новинар из Беча, Чарл Шеркел, приватиџе из Чикага са госпођом, С. Ромбирд, приватиџе из Енглеске, Поле Сисон, приватиџе из Енглеске, Георг Сахз, професор из Бреславе са г-ђом, Хобет Вортон, приватиџе из Енглеске са г-ђом, Д. Воттерпам, лекар из Соутпсена, Ернест Хенбер, професор из Бреславе, Рудолф Блок, студент из Минхена и Карл Кедекле, чиновник из Берлина.

12 априла: 19 са стране и 17 из унутрашњости. Међу њима: Г. Волксе, професор из Алтона, са г-ђом Кривилани Гувино, новинар из Рима, Роберт Хенрик, новинар из Копенхагена, А. Рохенборк, инжињер из Келенка и Ернест Фиршел, трговачки путник из Беча.

13. априла: 10 *са стране, и 18 из унутрашњости. Међу њима: др. Сратман из* Шверина са г-ђом, М. Харди, прив. из Единбурга са породицом, баронеса Рејски, *из Вилимова, Артур Нобе, прив. из Америке, Едуард и Виктор Бумваје, прив.* из Трста, Брумислав Гвидинпски, чиновник из Лемберга и Гвидо Пуђиани, инжињер из Милана.

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE CRNOJEVIĆ

Забава

Одговор из Цириха.

На француском језику добили смо из Цириха одговор на постављено питање у 28. броју нашега листа: кад жене најмање говоре. Одговор гласи: у фебруару, јер тај мјесец има најмање дана.

Види се колико много женски свијет има непријатеља међу мушкињем. Сви су сложно скочили да се на њихов рачун нашале.

Потпис је **C de M.**

Наша пошта

Колашин — Горња Морача. Примљена је полагодишња претплата од ове господе: Муко Пековића (Редиће), Сава Ј. Бојића (Бојићи), Видака Матковића (Осреци), Филипа Бојића (Бојићи), Милете Бојића (Бојићи), Маринка Шуковића (Мијуске), Петка Стевановића (Осреци), Новака Вуксановића (Крња Јела). Још нам није послата претплата за г. **Радоша П. Шишовића (Поље).**

Шавник. Полагодишња претплата на „Цетињски Вјесник" примљена је од поручника г. Николе Дељића.

ПОЗИВ

На основу чл. 27. друштвених *правила, Цетињска Читаоница одржаће 2. маја т. г. у 3. сата послије* подне главну годишњу скупштину са сљедећим дневним редом:

1) Читање извјештаја о раду управе као и стање друштвене благајне;

2) Оставка старе управе и бирање нове управе; и

3) Евентуалија.

Позивају се г. г. чланови Читаонице, да изволе доћи на скупштину, на којој ће, према друштвним правилима, имати право гласа само они, који буду до тога дана исплатили годишњу чланарину.

Број 100.

Цетиње, 15. априла 1910. год.

Секретар
Филип Врчевић.

Предсједник
Цетињске Читаонице
Душан Вукотић.

БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ

Јављамо свима заинтересованим да смо добили заступништво за Црну Гору

АПАРАТА И ЦИЛИНДЕРА

И СВИХ ПОТРЕБИТИХ СТВАРИ ЗА ТОЧЕЊЕ ПИВА

ОД ЧУВЕНЕ ФИРМЕ

ANTONIO GÄRTUER

која је одликована златном медаљом на изложби у Горици 1904. г.

Продајемо све по *најумјереним цијенама* и по жељи:

франко борд Бар, Котор или у нашем депозиту у Подгорици.

С особитим поштовањем

1 6 **Ђорђије Бр. Радојковић.**

ТРГОВЦИМА

Примамо поруџбине

САПУН ЗА ПРАЊЕ

„L'arrosoir" са 72% уља и „Notre Dame" са 60% уља.

Да је ова врста сапуна најбоља свједоче преко 10 награда, које је односна фабрика на разним изложбама добила.

Подгорица.

Чубрановић и Друг.
заступници
saponeria a vapore
P. Boiffilsa J. B. Ribe
Marsiglia.

6,10.

НОВА ЦЕРАДА

на продају. Упитати у администрацију овога листа.

ОГЛАС

Одбјегло ми је од куће једно мало свињче, на молим свакога, ко би знао за њега, да ми га пријави и добиће пристојну награду.

Цетиње.

Марко Станков Марковић

СВОЈ СВОМЕ

ВАЖНО ЗА СВАКОГА, А НАРОЧИТО ЗА НАШЕ ТРГОВЦЕ

ПРВА СРПСКА АГЕНТУРНА И КОМИСИОНАРСКА

РАДЊА

ХРИСТИФОРА МОРАВЦА У ПОДГОРИЦИ

Отпочела је свој рад, те прима и најсавјесније обавља наруџбе.

Ово је једина и најсолиднија Агентурна и комисионарска **радња** преко које се могу све врсте трговачке робе а нарочито:

Кафа, Шећер, Брашно, Пиринач, Петролеум, Кожа, Шпирит, Свијеће, Сапун, Сардине, Чоколада, разни **Ликери** и **Минералне Воде,**

како по најнижим дневним цијенама тако и уз најповољније услове поручити.

СВОЈ СВОМЕ

СВОЈ СВОМЕ

СВОЈ СВОМЕ

УКУПАН ИЗГЛЕД ПРВЕ ПАРНЕ ПИВАРЕ

„ТРЕБЈЕСЕ"

Индустријског Акционарског Удружења у Никшићу

по пројекту г. ЈАКОВА ПИНТА, пиварског инжињера из Будимпеште

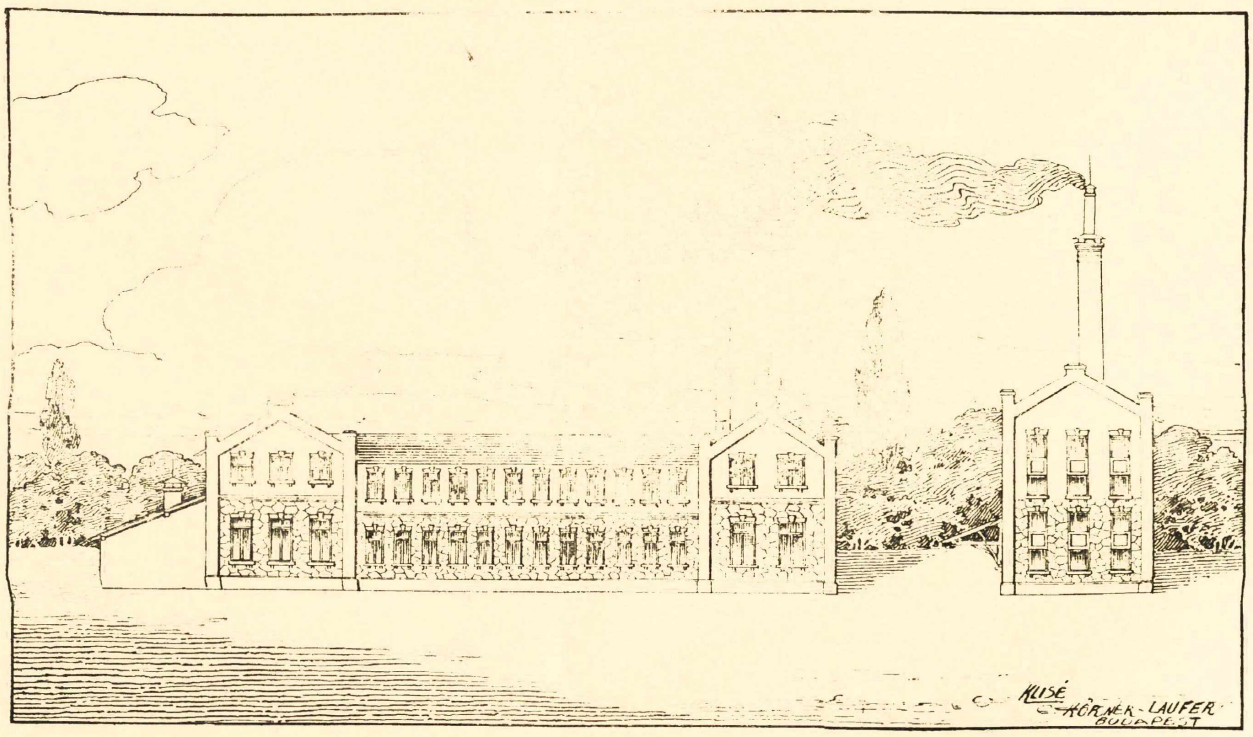

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE GRNOJEVIĆ

Штампа К. П. Државне Штампарије.

Власник и одговорни уредник **Лазар Чобељић**